

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

“เด็ก” คือ มนุษย์ตัวน้อยๆ เรายอมรับกันว่า ผู้ใหญ่ทุกคนในสังคม ตั้งแต่ พ่อ แม่ ปู่ย่า ตายาย ลุงป้า น้าอา ครูอาจารย์ และบุคคลอื่นๆที่แวดล้อมอยู่รอบตัวเด็ก มีหน้าที่ช่วย กันดูแลเอาใจใส่ ให้ความรัก ความอบอุ่น ปกป้องคุ้มครองเด็กให้ปลอดภัย และมอบแต่สิ่งที่ดีให้ กับเด็กเพื่อให้เขาเหล่านั้นได้เติบโต และใช้ชีวิตได้อย่างเป็นสุขในสังคม

แต่สิ่งที่เราพบเห็นจากสื่อมวลชนประเภทต่างๆ และจากสถิติที่รวบรวมโดยหน่วย งานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน กลับพบว่า ขณะนี้ผู้ใหญ่ทอดทิ้ง และทำร้ายเด็กมากขึ้น เพราะ เนื่องจากสภาพครอบครัวต้องประสบปัญหาเศรษฐกิจที่บีบรัดตัว ส่งผลให้ทั้งพ่อและแม่ต้องออก จากบ้านเพื่อทำงาน ไม่มีเวลาดูแลลูก พ่อแม่บางรายเมื่อประสบปัญหาในการทำงาน สภาพจิตใจจะ เสื่อมลง ซาดความอดทนและการแสดงออกถึงความเอื้ออาทรต่อลูก หลายคนเกิดความเครียด และแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมต่อลูก โดยระบายออกด้วยการเขียนตีเด็ก(สำนักนายก รัฐมนตรี,คณะกรรมการพัฒนาการศึกษาอบรมและเลี้ยงดูเด็ก, 2535: 38) และที่น่าอนาใจ ที่สุดคือ พ่อบางรายกลับข่มขืนลูกตนเอง ทบตีทำร้ายจนเด็กเสียชีวิต

ทั้งนี้จากรายงานของกรมประชาสงเคราะห์ระบุว่า ในปี 2534 กรมประชาสงเคราะห์ได้ช่วยเหลือเด็กถูกทารุณทางร่างกาย จิตใจ และทางเพศ จำนวน 21 ราย ส่วนหน่วย งานภาครัฐและภาคเอกชนช่วยเหลือเด็กไว้ได้จำนวน 212 ราย (กรมประชาสงเคราะห์, 2534 : 67) มูลนิธิคุ้มครองเด็ก ระบุว่า ระหว่างปี 2537-2539 มีเด็กถูกทารุณกรรมทาง เพศ 200 คดี โดยผู้กระทำผิดกลุ่มแรกเป็น ครู พระ และสามเณร มีจำนวนสูงสุด คือ 93 คดี พ่อแท้ๆและญาติ 64 คดี พ่อเลี้ยงและคนแปลกหน้า 43 คดี (ไทยรัฐ ,11 กันยายน 2540)

เมื่อพ่อแม่ทำร้ายเด็กมากขึ้น ทำให้มีเด็กหนีออกจากบ้านและรวมกลุ่มกันกลาย

เป็นเด็กเร่ร่อนจรจัด ชีวิตของเด็กเร่ร่อนเป็นชีวิตที่ขาดการพัฒนาในทุกด้านๆ กลายเป็นเด็กนอกระบบที่ไม่สามารถเข้าถึงบริการของรัฐ และมีโอกาสที่จะเสี่ยงต่อการกระทำผิดหลายๆด้าน เช่น ยาเสพติด อาชญากรรมและธุรกิจบริการทางเพศ เป็นต้น ข้อมูลจากกองกามโรค กระทรวงสาธารณสุข พบว่า ในปี 2533 มีเด็กและเยาวชนค้าประเวณีในสถานที่ต่างๆ จำนวน 86,494 คน ซึ่งส่วนใหญ่ถูกล่อลวงและบังคับให้ค้าประเวณีโดยไม่สมัครใจ

ขณะเดียวกันเมื่อภาคธุรกิจมีการขยายตัวมากขึ้น ผู้ประกอบการบางรายใช้แรงงานเด็กซึ่งมีราคาถูกกว่าแรงงานผู้ใหญ่ในการผลิตสินค้า เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิต ทำให้เกิดปัญหาการกักขังหน่วงเหนี่ยวเพื่อใช้แรงงานเด็ก ซึ่งจากรายงานของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่าในปี 2532 เด็กที่มีอายุระหว่าง 13-14 ปีจำนวนกว่า 1 ล้านคน ถูกบังคับใช้แรงงาน ส่วนหนึ่งของแรงงานเด็กเหล่านี้จะถูกทารุณทางร่างกายและจิตใจ ถูกเอารัดเอาเปรียบในเรื่องค่าจ้าง ความเป็นอยู่ สวัสดิการ ขาดโอกาสทางการศึกษาและความก้าวหน้าในอาชีพ รวมทั้งขาดสิทธิในการใช้ชีวิตเหมือนเด็กปกติทั่วไป

นอกจากนี้ยังพบว่า อุบัติเหตุต่างๆที่เกิดจากความประมาทของผู้ใหญ่ก็ได้คร่าชีวิตเด็กที่บริสุทธิ์ด้วยเช่นกัน ซึ่งสถิติในระหว่างเดือน ม.ค.-ต.ค.2539 มีอุบัติเหตุเกิดขึ้นกับรถรับส่งนักเรียนรวม 20 ครั้ง ทำให้นักเรียนเสียชีวิต 45 คน บาดเจ็บ 157 คน โดยอุบัติเหตุส่วนใหญ่เกิดจากความประมาทของผู้ขับรถขนาดใหญ่ที่ชนกับรถนักเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานกิจการพิเศษ,2539)

สิ่งที่เกิดขึ้นกับเด็กหรือส่งผลกระทบต่อเด็กมีอยู่มากมายดังกล่าวเรารับรู้โดยผ่านสื่อประเภทต่างๆ ทั้งหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ ซึ่งเป็นสื่อวารที่เราสามารถหยิบมาอ่านได้ตลอดเวลา นำเสนอข่าวหรือเรื่องราวที่เกิดขึ้นกับเด็กในประเด็นปัญหาต่างๆ มากบ้างน้อยบ้าง เช่น หนังสือพิมพ์มักเสนอข่าวเด็กถูกข่มขืนบ่อยครั้ง ในขณะที่ปัญหาอื่นที่เกิดขึ้นกับเด็กก็มีความสำคัญและรุนแรงไม่แพ้กัน ซึ่งดูได้จากรายงานของหน่วยงานราชการและเอกชนระบุถึงปัญหาที่มีความรุนแรงเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เช่น การกดขี่ใช้แรงงานเด็ก การล่อลวงเด็กหญิงเข้าสู่ธุรกิจทางเพศ การระบาดของยาเสพติดในสถานศึกษา เป็นต้น แต่หนังสือพิมพ์กลับ

ไม่ค่อยมีการนำเสนอ ทั้งนี้จากการเก็บข้อมูลของมูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็กหรือ มพด.พบว่า สถิติคดีข่มขืนเด็กที่ปรากฏบนหน้าหนังสือพิมพ์ ระหว่างปี 2535-2537 มีจำนวน 61 คดี ในขณะที่สถิติการก่อคดีอาญาซึ่งรวบรวมโดยสำนักงานอัยการสูงสุดพบว่า ระหว่างปี 2533-2538 มีประเภทคดีอนาจารและข่มขืนกระทำชำเราเด็ก มีจำนวน 399 คดี และจากการศึกษาของจำนรรจ์ เขตบรรพต เรื่อง “การวิเคราะห์บทบาทของหนังสือพิมพ์ในการเสนอเนื้อหาด้านสิทธิเด็กและการสำรวจความคิดเห็นของหน่วยงานพัฒนาเด็กที่มีต่อการเสนอเนื้อหาด้านสิทธิเด็กในหนังสือพิมพ์” ซึ่งทำการศึกษบทบาทของหนังสือพิมพ์ในการแจ้งข้อมูลข่าวสาร และเสนอข้อคิดเห็นแก่สาธารณชนในเรื่องสิทธิเด็ก พบว่าหนังสือพิมพ์แสดงบทบาทไม่เพียงพอในการเผยแพร่เนื้อหาด้านสิทธิเด็ก และไม่เป็นที่หน่วยงานพัฒนาเด็กส่วนใหญ่คาดหวังไว้

สำหรับวิธีการนำเสนอข่าวที่เกี่ยวกับเด็กในประเด็นปัญหาต่างๆของหนังสือพิมพ์รายวันหลายฉบับ เช่น ข่าวเด็กถูกข่มขืน เด็กถูกฆ่าข่มขืน เด็กถูกล่อลวงไปค้าประเวณี เด็กประสบอุบัติเหตุต่างๆทั้งบาดเจ็บและถึงแก่ชีวิต เป็นต้น มักได้รับเสียงวิพากษ์วิจารณ์ว่ารายงานไม่เหมาะสมทั้ง หัวข่าว(Headline) วรรคหน้า (Lead) เนื้อเรื่อง (Body) ภาพข่าว อาทิ การเขียนหัวข่าว ดังต่อไปนี้

พ.ด.ญ.ชาวเขายัน ซึ่จุดซึนใจ สั้งเวยกามภาวนา(ไทยรัฐ, 23 ส.ค.2538)
5 ขวบเหยื่อชาติสตั้ ฝลอนของลับ (ไทยรัฐ ,27 ก.ย.2539)

ส่วนเนื้อเรื่งนั้น จะมีการนำเสนอเรื่งราวที่เกิดัขึ้นอย่างละเอียดราวกับผู้รายงานข่าวอยู่ในเหตุการณ์ด้วย เมื่ออ่านข่าวแล้วผู้อ่านสามารถจินตนาการเหตุการณ์ได้อย่างชัดเจน ในบางครั้งมีการเปิดเผยชื่อ นามสกุล ที่อยู่ของเด็กผู้เคราะห์ร้ายด้วย และถึงแม้ว่าหนังสือพิมพ์จะใช้นามสมมติ แต่บ่อยครั้งจะปรากฏชื่อจริง นามสกุลจริง ที่อยู่จริง ของพ่อแม่ ญาติพี่น้องหรือนุคคลผู้ใกล้ชิดเด็กอยู่ด้วย ซึ่งทำให้คนที่รู้จักบุคคลเหล่านั้นรู้ได้ทันทีว่าเด็กคนนั้นเป็นใคร หรือเป็นลูกหลานใคร การเสนอข่าวเช่นนี้ถือว่าเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของเด็กและถือว่าสื่อมวลชนไม่ได้ปกป้องเด็กที่ถูกทำร้ายเท่าที่ควร เช่น

กรณีความวิตถารอันอุบาทว์ของนายวิโรจน์ ตันเจริญ อายุ 30 ปี ครูสอนวิชา
 ศาสนศาสตร์ ประจำโรงเรียนมารีวิทยา อ.เมือง จ.ปราจีนบุรี ซึ่งอ้างว่าเป็นหลานชายนายสุชาติ
 ตันเจริญ รมช.มหาดไทย ก่อคดีอนาจารบ้ากาม โดยมีพฤติกรรมใช้วัยวะเพศสอดใส่หว่างขา
 ของ ด.ช.ตัน อายุ 11 ปี(นามสมมติ) ลูกชายนายโพโรจน์ ใจสิงห์ คารากาพยนต์ (ไทยรัฐ, 25
 ธ.ค.2538)

นอกจากการรายงานข่าวอย่างละเอียดแล้ว การนำเสนอภาพข่าวในหน้าหนึ่งของ
 หนังสือพิมพ์เป็นเรื่องที่ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ว่าไม่เหมาะสมเช่นกัน โดยเฉพาะการนำภาพเด็ก
 ที่ถูกทำร้ายร่างกาย ทารุณทางเพศ ถูกข่มขืน ภาพการทำแผนประกอบคดีของผู้ต้องหา ซึ่งการตี
 พิมพ์ภาพเด็กที่ถูกทำร้ายโดยเฉพาะกรณีที่ถูกข่มขืนนั้น จะทำให้เด็กอับอายไม่สามารถดำรงชีวิต
 อยู่ได้อย่างเป็นสุขในสังคม

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมีมากมายในแต่ละวัน การที่หนังสือพิมพ์จะพิจารณาคัด
 เลือกข่าวเพื่อนำเสนอในหน้าหนึ่ง จะต้องพิจารณาข่าวนั้นหลายด้าน เช่น การพิจารณาคุณค่าข่าว
 (News Values) ซึ่งประกอบด้วย ความสำคัญ (Significance) หมายถึง เหตุการณ์อะไรก็ตาม
 ที่เกิดขึ้นและมีผลกระทบต่อชีวิต ความเป็นอยู่ของประชาชนในวงกว้างทั้งทางตรงและทางอ้อม
 หากหนังสือพิมพ์ไม่รายงานจะส่งผลเสียต่อส่วนรวมได้ และความน่าสนใจ(Interest) หมายถึง
 เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วทำให้ประชาชนสนใจใคร่รู้อยากติดตาม ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่สำคัญของการ
 รายงานข่าว เพราะหากข่าวขาดความน่าสนใจแล้วคนก็จะไม่อ่าน ข่าวที่มีคุณค่าข่าวสูงมักจะได
 รับการพิจารณาจากกองบรรณาธิการ นำลงพิมพ์ในหน้าแรก (Front Page) ซึ่งมีเนื้อที่จำกัด
 โดยเฉลี่ยมีพื้นที่ประมาณร้อยละ 15 ของหนังสือพิมพ์ เนื้อหาที่นำเสนอในหน้าแรกจึงเป็นเนื้อหา
 ที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรกๆที่ผู้อ่านควรจะมองเห็นก่อน หน้าแรกของหนังสือพิมพ์จึงเปรียบ
 เสมือนตู้โชว์สินค้าที่จะดึงดูดความสนใจจากผู้อ่านให้ซื้อหนังสือพิมพ์ และยังเป็นหน้าที่แสดงถึง
 บุคลิกภาพ เอกลักษณ์ของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับอีกด้วย

กระบวนการคัดเลือกข่าวในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน จะต้องผ่านการ
 พิจารณาของกองบรรณาธิการข่าวของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ ประกอบด้วย นักข่าว รีไรท์เตอร์

หัวหน้าข่าวหน้าหนึ่ง บุคคลเหล่านี้จะทำหน้าที่พิจารณาข่าวสารที่มีอยู่เป็นจำนวนมากในแต่ละวัน และคัดเลือกข่าวที่กองบรรณาธิการข่าวเห็นว่ามีความสำคัญและอยู่ในความสนใจของประชาชน นำเสนอสู่สายตาประชาชน บุคคลในกองบรรณาธิการข่าวจึง เปรียบเสมือนนายประตูข่าวสาร (Gatekeeper) คอยปิด-เปิดหรือคัดเลือกข่าวสารที่จะนำเสนอต่อผู้อ่าน และยังมีบทบาทในการ กำหนดวาระข่าวสาร (Agenda Setting) ให้ประชาชนได้รับทราบ ทั้งนี้หากข่าวหรือประเด็น ปัญหาใดที่หนังสือพิมพ์เลือกมานำเสนอให้ประชาชนรับรู้มาก ประชาชนก็จะรับรู้หรือตระหนักถึง ความสำคัญของประเด็นปัญหานั้นมากขึ้นตามไปด้วย

นอกจากนี้ประเภทของหนังสือพิมพ์ยังอาจส่งผลให้การนำเสนอข่าวเด็กใน ประเด็นปัญหาต่างๆ แตกต่างกันไป เนื่องจากหนังสือพิมพ์แต่ละประเภทให้น้ำหนักในการ นำเสนอข่าวแต่ละประเภทแตกต่างกัน ซึ่ง ณรงค์ศักดิ์ ศรีทานันท์ (2533) ศึกษาเรื่อง “เนื้อหา ข่าวและแนวทางการคัดเลือกข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย” โดยศึกษาหนังสือ พิมพ์รายวัน 3 ประเภทคือ ประเภทเชิงปริมาณ ได้แก่ ไทยรัฐ เดลินิวส์ ประเภทเชิงคุณภาพ ได้แก่ มติชน สยามรัฐ และประเภทเชิงกึ่งคุณภาพและปริมาณ ได้แก่ แนวหน้า บ้านเมือง พบว่า หนังสือพิมพ์เชิงปริมาณให้ความสำคัญกับข่าวประเภทอาชญากรรม และเน้นคุณค่าของความเป็น ข่าวทางเพศสูงกว่าหนังสือพิมพ์ประเภทอื่น

ประเภทของหนังสือพิมพ์ ซึ่งมีนโยบายในการนำเสนอข่าวแบ่งตามลักษณะข่าวที่ นำเสนอ ได้ดังนี้ หนังสือพิมพ์คุณภาพ(Quality Newspaper) คือ หนังสือพิมพ์ที่ให้ความสำคัญกับข่าวที่ส่งผลกระทบต่อสังคม เนื้อหาสาระที่นำเสนอค่อนข้างหนัก เน้นการวิเคราะห์ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น ข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวต่างประเทศ เป็นต้น หนังสือพิมพ์ที่จัด อยู่ในประเภทนี้ได้แก่ มติชน สยามรัฐ และหนังสือพิมพ์ประชานิยม (Popular Newspaper) คือ หนังสือพิมพ์ที่ให้ความสำคัญกับข่าวประเภทเร้าอารมณ์(Sensational)เช่น ข่าวอุบัติเหตุ ข่าวอาชญากรรม ข่าวบันเทิง เนื้อหาข่าวเข้าใจได้ง่าย เน้นการจัดหน้าที่ค่อนข้างฉูดฉาด ใช้ตัว หนังสือขนาดใหญ่เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน หนังสือพิมพ์ที่จัดอยู่ในประเภทนี้ได้แก่ ไทย รัฐ เดลินิวส์ ข่าวสด และหนังสือพิมพ์กึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม (Semi-Quality and Semi Popular Newspaper) คือ หนังสือพิมพ์ที่มีเนื้อหาผสมผสานกันระหว่างหนังสือพิมพ์คุณภาพ

กับหนังสือพิมพ์ประชานิยม หนังสือพิมพ์ที่จัดอยู่ในประเภทนี้ได้แก่ บ้านเมือง แนวหน้า เป็นต้น ทั้งนี้ประเภทของหนังสือพิมพ์ที่เน้นข่าวแตกต่างกัน อาจมีผลต่อการเลือกประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็ก หรือส่งผลต่อวิธีการนำเสนอข่าวเด็กที่แตกต่างกัน

จากการที่หนังสือพิมพ์นำเสนอข่าวเด็ก ในประเด็นปัญหาต่างๆ มากบ้าง น้อยบ้าง และการนำเสนอ นั้นได้รับเสียงวิพากษ์วิจารณ์ว่าไม่เหมาะสม ทั้งในเรื่องของการใช้ภาษา ภาพข่าว จึงเป็นที่มาของงานวิจัยเรื่อง การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเด็กในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน เพื่อที่จะศึกษาการนำเสนอข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์รายวัน จำนวน 6 ชื่อฉบับ ได้แก่ นสพ.ไทยรัฐ เดลินิวส์ มติชน สยามรัฐ แนวหน้า บ้านเมือง ว่าหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับให้ความสำคัญนำเสนอประเด็นปัญหาใดของเด็กมากกว่ากัน และมีการใช้ภาษา และภาพข่าวที่เกี่ยวกับเด็กอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปริมาณความถี่ของข่าวเด็กและประเด็นปัญหาที่เกี่ยวกับเด็กในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน จำนวน 6 ชื่อฉบับ ได้แก่ นสพ.ไทยรัฐ เดลินิวส์ มติชน สยามรัฐ แนวหน้า บ้านเมือง

2. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการใช้ภาษาและภาพข่าวในการนำเสนอข่าวเด็กในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน จำนวน 6 ชื่อฉบับ ได้แก่ นสพ.ไทยรัฐ เดลินิวส์ มติชน สยามรัฐ แนวหน้า บ้านเมือง

ปัญหานำวิจัย

1. หนังสือพิมพ์รายวัน จำนวน 6 ชื่อฉบับ ได้แก่ นสพ.ไทยรัฐ เดลินิวส์ มติชน สยามรัฐ แนวหน้า บ้านเมือง ให้ความสำคัญกับประเด็นปัญหาของเด็กเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

2.หนังสือพิมพ์รายวัน จำนวน 6 ชื่อฉบับ ได้แก่ นสพ.ไทยรัฐ เดลินิวส์ มติชน สยามรัฐ แนวหน้า บ้านเมือง ใช้ภาษาและภาพข่าวในการนำเสนอข่าวเด็กในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

3.หนังสือพิมพ์รายวัน จำนวน 6 ชื่อฉบับ ได้แก่ นสพ.ไทยรัฐ เดลินิวส์ มติชน สยามรัฐ แนวหน้า บ้านเมือง มีกระบวนการในการคัดเลือกข่าวเด็กเหมือนหรือแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

4.ปัจจัยอะไรบ้างที่มีความเกี่ยวข้องหรือมีอิทธิพลต่อการคัดเลือกข่าวเด็กในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน จำนวน 6 ชื่อฉบับ ได้แก่ นสพ.ไทยรัฐ เดลินิวส์ มติชน สยามรัฐ แนวหน้า บ้านเมือง

5.ผู้อ่านหนังสือพิมพ์มีความคิดเห็นอย่างไรต่อการนำเสนอข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์รายวัน

ขอบเขตงานวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้ได้จำกัดขอบเขตการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวไว้ดังนี้

1.หนังสือพิมพ์รายวันที่จะใช้ในการศึกษาวิเคราะห์เนื้อหา มีจำนวน 6 ชื่อฉบับ ได้แก่ นสพ.ไทยรัฐ เดลินิวส์ มติชน สยามรัฐ แนวหน้า บ้านเมือง โดยการเลือกหนังสือพิมพ์ที่ใช้การในวิจัยเรื่องนี้ เป็นการเลือกแบบเจาะจง(Purposive Sampling) เนื่องจาก นสพ.ไทยรัฐ และ เดลินิวส์ เป็นหนังสือพิมพ์ที่จัดอยู่ในหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม มียอดขายสูงสุดเป็นอันดับ 1 และ 2 การนำเสนอข่าวจะส่งผลกระทบต่อในวงกว้าง สำหรับ นสพ.มติชน และ สยามรัฐ จัดอยู่ในหนังสือพิมพ์คุณภาพ ส่วนนสพ.แนวหน้า และ บ้านเมือง จัดเป็นหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม และสำหรับนสพ.บ้านเมืองนั้น เป็นหนังสือพิมพ์ที่ได้รับรางวัลดีเด่นด้านส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ(สยช.) โดยการเลือกหนังสือพิมพ์แบบเจาะจงทั้ง 6 นี้ ก็เพื่อเป็นการศึกษาการนำเสนอข่าวเด็กในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ทุกประเภทที่มีอยู่ตามสภาพความเป็นจริง

2.หนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 6 ชื่อฉบับที่ใช้ในงานวิจัยนี้ คือ หนังสือพิมพ์ที่ออกจำหน่ายในระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2539 ถึง วันที่ 31 ธันวาคม 2539 โดยเลือกหนังสือ

พิมพ์ที่ออกกรอบเข้า เพื่อให้ระยะเวลาการออกหนังสือพิมพ์ทั้ง 6 ชื่อฉบับเหมือนกันหมด

3. ศึกษาเกณฑ์หรือแนวทางในการนำเสนอข่าวเด็กในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 6 ชื่อฉบับ โดยศึกษาจากหัวหน้ากองบรรณาธิการ หรือหัวหน้าข่าวหน้าหนึ่ง หรือผู้มีส่วนสำคัญในการตัดสินใจเลือกข่าวในหน้าหนึ่ง เช่น รีไรเตอร์

นิยามศัพท์

1. เด็ก หมายถึง บุคคลที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนอายุครบ 15 ปี หรือบุคคลที่ใช้คำนำหน้าว่า เด็กหญิง เด็กชาย หรือเด็กที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล ประถมศึกษาจนถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

2. ข่าวเด็ก หมายถึง ข่าวที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับเด็กที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนอายุครบ 15 ปี หรือ ข่าวของบุคคลที่ใช้คำนำหน้าว่า เด็กหญิง เด็กชาย หรือเด็กที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล ประถมศึกษาจนถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งประสบปัญหาด้านต่างๆ โดยแบ่งออกเป็น 10 กลุ่ม ดังนี้คือ

2.1 กลุ่มเด็กที่ถูกละเมิดทางเพศ หมายถึง เด็กที่ถูกผู้ใหญ่ที่อยู่ใกล้ชิดและคนแปลกหน้าทำอนาจาร ลวนลาม และข่มขืนกระทำชำเรา ซึ่งบางรายถึงขั้นเสียชีวิต

2.2 กลุ่มเด็กที่ถูกลงโทษ หรือถูกทำร้ายร่างกาย ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น นุหรี่จี้ น้ำร้อนลวก เตาไรตนาบ รวมถึงการกักขังหน่วงเหนี่ยวเด็กไม่ให้มีอิสระภาพ

2.3 กลุ่มเด็กที่ถูกบังคับใช้แรงงานเด็ก หมายถึง กลุ่มเด็กที่ถูกบังคับ กักขัง เพื่อบังคับใช้แรงงานในโรงงานต่างๆ เยี่ยงทาส ชาติสวัสดิการการดูแลที่ดี

2.4 กลุ่มเด็กที่ติดยาเสพติด หมายถึง เด็กที่ตกเป็นทาสของยาเสพติดและกลุ่มเด็กที่ถูกบังคับให้เป็นตัวกลางในการซื้อขายยาเสพติด

2.5 กลุ่มเด็กถูกทิ้ง หมายถึง กลุ่มเด็กที่ครอบครัวประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ แดกแยก เป็นภาวะบีบคั้นทำให้พ่อแม่พามาเด็กไปทิ้งหรือออกเร่ขายในสถานที่ต่างๆ รวมไปถึงกลุ่มเด็กกำพร้า หรือเด็กที่หนีออกจากบ้านมาอาศัยตามสะพานลอย สถานีรถไฟ สวนสาธารณะ กลายเป็นเด็กเร่ร่อน จรจัด และกลุ่มเด็กที่ประกอบอาชีพกรรมต่างๆ อาทิ วิ่งราว ล้วงกระเป๋า ขโมยสิ่งของ เป็นต้น

2.6 กลุ่มโศกณีนีเด็ก หมายถึง เด็กที่ถูกปล่อยวางจากภูมิลำเนา ให้มาประกอบอาชีพหญิงบริการตามสถานเริงรมย์ต่างๆ

2.7 กลุ่มเด็กถูกฆาตกรรมจากพ่อแม่ที่เกิดความเครียดหรือเกิดอาการประสาทและฆ่าลูกตัวเองด้วยวิธีการยิงด้วยปืน หรือรอกยาพิษและวิธีการอื่นๆจนเด็กถึงแก่ความตาย ซึ่งทำเพื่อประชดสังคมหรือหนีความบีบคั้นในชีวิต

2.8 กลุ่มเด็กที่มาตัวตายเพราะเกิดความเครียด ประชดครอบครัว สังคม ด้วยวิธีการต่างๆ อาทิ ผูกคอตาย ตีฆ่าพิษ กระโดดตึก เป็นต้น

2.9 กลุ่มเด็กที่ประสบอุบัติเหตุต่างๆ ได้รับความเจ็บหรือถึงแก่ชีวิต อาทิ รถชนไฟไหม้ เรือล่ม เป็นต้น

2.10 กลุ่มอื่นๆ หมายถึง กลุ่มเด็กที่มีปัญหาอื่นๆนอกเหนือจากปัญหาดังกล่าวข้างต้น

3. หัวข่าว(Headline) คือ ส่วนแรกสุดของข่าว ข้อความมีขนาดใหญ่ สะดุดตา สั้น กระชับ ได้ใจความ ดึงดูดความสนใจ

4. ความนำ(Lead) คือ ส่วนสรุปประเด็นสำคัญที่สุดของเหตุการณ์ทั้งหมด มีลักษณะ กระชับ ชัดเจน เทียงตรง เข้าใจง่าย ตรงไปตรงมา ไร่ใจ เป็นกลาง มีสีสัน ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านรู้ว่า ใคร(Who) ทำอะไร(What) ที่ไหน(Where) เมื่อไหร่(When) ทำไม(Why) อย่างไร(How) หรือสูตร “5w's + 1H”

5. ส่วนเชื่อม(Neck/Bridge) คือ ส่วนเชื่อมข้อความระหว่างความนำกับเนื้อหาให้ต่อเนื่องกัน หรือเพื่อเพิ่มเติมสาระบางส่วน หรือข้อความที่มีความสำคัญรองลงมาจากความนำหรือบทกที่มาจากข่าวหรือแหล่งข่าว หรือภูมิหลังของข่าว(Background) เป็นต้น

6. เนื้อเรื่อง(Body) คือ ส่วนรายละเอียดของเนื้อหา ข่าว หรือเหตุการณ์ลำดับตามความสำคัญ ของเหตุการณ์จากมากที่สุดจนถึงน้อยที่สุด หรือเขียนเนื้อเรื่องแบบตามลำดับเวลาของเหตุการณ์

7. ภาพข่าว คือ ภาพถ่ายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง หรือภาพประกอบข่าว ซึ่งสอดคล้องกับเนื้อข่าว เพื่อให้ข่าวนั้นสมบูรณ์ขึ้น